

Przedmiotowy System Oceniania języka niemieckiego w gimnazjum

Klasa 3, poziom III.0

Niniejszy *Przedmiotowy System Oceniania* opracowano na podstawie *Programu nauczania języka niemieckiego dla klas I–III* autorstwa Marty Wawrzyniak, na poziomie edukacyjnym **III.0**, realizowanym w trakcie pracy z **Magnet smart 3** Wydawnictwa LektorKlett.

I Wprowadzenie

Przedstawiona poniżej propozycja *Przedmiotowego Systemu Oceniania* z języka niemieckiego opiera się na następujących dokumentach:

- Rozporządzenie MEN z 23 grudnia 2008 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (zał. nr 4)
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 marca 2009 zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lutego 2012 zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych
- Informator o egzaminie gimnazjalnym od roku 2011/2012 oraz Gimnazjalne arkusze diagnostyczne 2012 – poziom podstawowy (www.cke.edu.pl)

Proponowany PSO z języka niemieckiego zawiera informacje o wymaganiach przedmiotu i kryteriach oceny postępów ucznia, a powinien być stosowany przy uwzględnieniu wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

Program nauczania, do którego odwołuje się niniejszy PSO, może być realizowany z kursem *Magnet smart* Wydawnictwa LektorKlett. Kurs *Magnet smart* jest przewidziany dla uczniów rozpoczynających lub kontynuujących naukę języka niemieckiego w gimnazjum. W kursie podstawowym uczniowie mogą osiągnąć poziom A2, a w kontynuacyjnym - A2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Tomy podręcznika *Magnet Smart 1-3* mogą być zastosowane odpowiednio w klasach I, II i III gimnazjum.

Poziom edukacyjny	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3
III.0	Magnet smart 1	Magnet smart 2	Magnet smart 3
III.1	Magnet smart 2	Magnet smart 3	Magnet smart 4

O rozkładzie materiału decyduje każdorazowo nauczyciel, uwzględniając potrzeby uczniów danej klasy czy szkoły oraz mając na uwadze sposób organizacji kursu w danej szkole.

Kontrola i ocenianie osiągnięć uczniów są niezbędne na każdym etapie nauczania. Ocena postępów ucznia dostarcza ważnych informacji zarówno uczniowi, jak i nauczycielowi oraz rodzicom ucznia. Informuje o skuteczności uczenia się i nauczania, motywuje i mobilizuje do nauki i pracy. Rodzicom dostarcza informacji o nabytych umiejętnościach i wiedzy ich dziecka, ale także o istniejących deficytach.

Wewnątrzszkolne i przedmiotowe systemy oceniania umożliwiają uczniom i ich rodzicom zapoznanie się z wymaganiami na różnych poziomach, zrozumienie procedury mierzenia i oceniania osiągnięć uczniów. Nauczycielom umożliwiają diagnozowanie bieżących potrzeb uczniów, dostosowywanie nauczania do warunków grupy i szkoły, takich jak np. wymiar godzin czy stopień zaawansowania, ale także służą do stałego monitorowania przebiegu procesu nauczania i kontroli realizacji założonych celów.

II Ogólne kryteria oceny biegłości językowej w zakresie szkolnych wymagań edukacyjnych: podstawowym i ponadpodstawowym

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Wiedza (fonetyka, ortografia, środki językowe)		Uczeń: - zna niewielką liczbę podstawowych słówek i wyrażen - w wymowie i w piśmie popełnia liczne błędy - zna tylko podstawowe reguły gramatyczne - z trudem wykonuje zadania leksykalno-gramatyczne	Uczeń: - zna podstawowe słownictwo i wyrażenia, ale popełnia błędy w ich wymowie i zapisie - zna większość podstawowych struktur gramatyczno-leksykalnych - zadania wykonuje powoli i z namysłem	Uczeń: - zna większość słownictwa i wyrażen i z reguły poprawnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i rzadko popełnia błędy w zadaniach	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone słówka i wyrażenia, bezbłędnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i zadania wykonuje z reguły bezbłędnie

Umiejętności	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
1. receptywne (słuchanie/czytanie)	Uczeń: - rozumie podstawowe polecenia nauczyciela i bardzo proste i krótkie teksty odsłuchowe - rozumie ogólny sens tekstów pisanych - nie potrafi lub wykonuje częściowo zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych	Uczeń: - rozumie polecenia nauczyciela - potrafi częściowo wykonać bezbłędnie zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych	Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i poprawnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych	Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i bezbłędnie wykonuje zadania odsłuchowe i na rozumienie tekstów pisanych
2. produktywne (mówienie/pisanie)	- wypowiada się krótkimi zdaniami i frazami - wypowiada się bardzo powoli - tworzy niespójne i proste teksty pisane - niewielki zakres słownictwa i struktur ogranicza wypowiedź - błędy leksykalno-gramatyczne często zakłócają komunikację	- wypowiada się dość powoli, ale dłuższymi zdaniami - tworzy bardzo proste teksty pisane, z niewielką liczbą błędów - posiada wystarczający zasób słownictwa i struktur, żeby przekazać bardzo prostą informację - potrafi wypowiedzieć się logicznie i spójnie, choć z błędami, nie zakłócającymi ogólnego sensu wypowiedzi	- wypowiada się dość płynnie, odpowiednio długimi zdaniami - tworzy proste spójne teksty pisane - posiada urozmaicony zasób słownictwa, umożliwiając przekazanie prostej informacji w logiczny i spójny sposób - popełnia nieliczne błędy nie zakłócające komunikacji	- wypowiada się płynnie stosując poznane struktury gramatyczno-leksykalne - tworzy proste, logiczne i spójne teksty pisane, wykorzystując poznane słownictwo i struktury - nie popełnia błędów gramatycznych i leksykalnych

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także wykazuje się dodatkowymi umiejętnościami i wiedzą wykraczającą poza wymagania oceny bardzo dobrej. Uczeń bierze udział w pozalekcyjnych formach doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy np. przez udział w projektach, olimpiadach językowych lub konkursach wiedzy o krajach niemieckojęzycznych.

III Zakresy tematyczne podlegające ocenie na poziomie III.0

- człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia, emocje, zainteresowania)
- dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia)
- szkoła (np. przedmioty nauczania, życie szkoły)
- praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy)
- życie rodzinne i towarzyskie (np. członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego);
- żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki, lokale gastronomiczne)
- zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, korzystanie z usług)
- podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, orientacja w terenie, informacja turystyczna, zwiedzanie)
- kultura (np. dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze)
- sport (np. popularne dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe)
- zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie)
- technika (np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych)
- świat przyrody (np. pogoda, rośliny i zwierzęta, krajobraz)
- elementy wiedzy o krajach obszaru języka niemieckiego oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej

IV Struktury gramatyczne

Treści gramatyczne są podstawą skutecznej komunikacji. Poniższe zestawienie struktur gramatycznych ma charakter informacyjny. Struktur gramatycznych należy używać do realizacji tych funkcji językowych i sytuacji komunikacyjnych, w których mają one zastosowanie i które są niezbędne na danym etapie edukacyjnym i poziomie zaawansowania.

Rodzajnik

- rodzajniki (nieokreślony, określony) i ich stosowanie
- stosowanie rzeczownika bez rodzajnika

Rzeczownik

- odmiana rzeczownika (mocna, słaba, mieszana)
- tworzenie liczby mnogiej
- rzeczowniki złożone, zdrobniałe, określające zawód i wykonawcę czynności
- rzeczowniki z przyrostkami i przedrostkami
- rzeczowniki tworzone od miast, krajów i części świata, od rzeczowników, czasowników, od przymiotników, imiesłówów, liczebników

- odmiana imion własnych
- rzeczownik po określeniu miary i wagi
- rekcja rzeczownika

Zaimek

- zaimki osobowe, nieosobowe, zwrotne, dzierżawcze, wskazujące, pytające, nieokreślone, względne,
- zaimek wzajemny *einander*

Przymiotnik

- przymiotnik jako orzecznik i jako przydawka
- regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata
- przymiotnik z przedrostkiem *-un*
- rekcja przymiotnika

Liczebnik

- liczebniki główne, porządkowe, mnożna i nieokreślone, ułamkowe i dziesiętne
- użycie liczebników w oznaczaniu miary i wagi, powierzchni i objętości
- liczebniki mnożne i nieokreślone

Przysłówek

- przysłówki zaimkowe w pytaniu i w odpowiedzi
- regularne i nieregularne stopniowanie przysłówek
- przysłówki czasu i miejsca

Partykuła

- użycie partykuł: *sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber*

Przyimek

- przyimki z celownikiem, z biernikiem, z celownikiem lub z biernikiem, z dopełniaczem

Czasownik

- formy czasowe czasownika (strona czynna): *Präsens, Futur I, Präteritum, Perfekt*
- czasowniki posiłkowe: *sein, haben, werden*
- czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- czasowniki zwrotne
- czasowniki modalne w trybie oznajmującym (*Präsens* i *Präteritum*)
- czasownik *lassen*
- formy imiesłowowe czasownika: *Partizip II*
- tryb rozkazujący

- bezokoliczniki *z zu* i *bez zu*
- strona bierna określająca stan (*Zustandspassiv*)
- tryb przypuszczający *Konjunktiv II (Präteritum)*
- tryb warunkowy *Konditional I (würde + Infinitiv)*
- rekcja czasowników

Składnia

- zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące
- szyk wyrazów: prosty, przestawny i szyk zdania podrzędnie złożonego
- przeczenia: *nein, nicht, kein* i ich miejsce w zdaniu
- zdania współrzędnie złożone ze spójnikami i bezspójnikowe
- zdania podrzędnie złożone: podmiotowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe przyczyny, czasu, celu
- zdania porównawcze, przypuszczające i warunkowe

V **Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia**

- prace klasowe
- kartkówki
- testy
- zadania domowe (prace pisemne i projekty)
- wypowiedzi ustne (na forum i podczas pracy w grupach)

Poziom A2 biegłości językowej wg ESOKJ, możliwy do realizacji podczas pracy z podręcznikiem *Magnet smart 3* w klasie 3. gimnazjum

1) Środki leksykalne i funkcje językowe realizowane w podręczniku *Magnet smart 3* i podlegające ocenie:

- wybrane informacje na temat miast DACHL
- nazwy środków lokomocji
- przedstawianie i charakteryzowanie osób
- określanie sposobu poruszania się
- określanie położenia obiektów
- wyrażanie prośby o przyzwolenie
- rozpoznawanie zakazów i uprawnień
- podawanie dat
- przytaczanie wypowiedzi osób trzecich
- uzasadnianie wyboru
- wyrażanie powinności
- wyrażanie życzenia
- opisywanie przedmiotów
- składanie życzeń i gratulacji
- formułowanie zaproszenia
- opisywanie przyjęcia urodzinowego
- opowiadanie o planach wakacyjnych
- wyrażanie upodobań
- wyrażanie opinii i pytanie o nią
- informowanie o wydarzeniach z przeszłości
- relacjonowanie przebiegu wydarzeń
- pytanie o znajomość określonych faktów
- opisywanie pogody
- nazywanie zawodów i czynności dla nich charakterystycznych
- nazwy miejsc pracy
- informowanie o swoich planach zawodowych
- uzasadnianie swojego wyboru
- pisanie e-maila
- opowiadanie o szkolnych doświadczeniach

- pytanie o przeszłość

2) Środki gramatyczne realizowane w podręczniku *Magnet smart 3* i podlegające ocenie:

- zaimki dzierżawcze
- przyimki *mit* i *zu*
- czasowniki modalne *dürfen*, *sollen*
- czasowniki zwrotne
- czasownik *werden*
- zdania podrzędnie złożone z *dass* i z *wenn*
- zdania względne
- stopniowanie przymiotników
- liczebniki: daty roczne
- odmiana czasowników
- odmiana przymiotników
- zaimki osobowe
- zaimki względne
- zaimek pytający *wer*
- konstrukcja bezokolicznikowa z *zu*
- określanie kierunku i miejsca
- czas przeszły *Perfekt* (czasowniki regularne i nieregularne rozdzielnie złożone, tworzące formy czasu *Perfekt* z *sein*)
- czas przeszły *Perfekt* (czasowniki regularne i rozdzielnie złożone tworzące formy czasu *Perfekt* z *haben*)
- czas przeszły *Präteritum*

3) Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej, a deficyty w zakresie wiedzy i umiejętności nie pozwalają na kontynuację nauki na kolejnym etapie nauczania.

Zakres wiedzy i umiejętności	Poziomy wymagań edukacyjnych	Podstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: niski / podstawowy)		Ponadpodstawowy poziom wymagań edukacyjnych (stopień realizacji wymagań: średni / wysoki)	
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
Wiedza		Uczeń: - zna niewielką liczbę podstawowych słówek i wyrażen z wymienionych zakresów tematycznych - zna tylko podstawowe reguły gramatyczne - w wymowie i w piśmie popełnia liczne błędy, co znacznie utrudnia komunikację - zadania leksykalno-gramatyczne wykonuje powoli i/lub z pomocą innych osób	Uczeń: - zna bardzo podstawowe słownictwo i wyrażenia z wymienionych zakresów tematycznych - popełnia dość liczne błędy w ich wymowie i zapisie - zna znaczną część podstawowych struktur gramatyczno-leksykalnych, jednak z trudem je potrafi wykorzystać w komunikacji - zadania leksykalno-gramatyczne wykonuje powoli, ale samodzielnie	Uczeń: - zna większość wprowadzonego słownictwa i wyrażen i z reguły poprawnie je wymawia oraz zapisuje - zna prawie wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i często używa ich w komunikacji - zadania wykonuje samodzielnie z nielicznymi usterkami	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone słówka i wyrażenia z wymienionych zakresów tematycznych, bezbłędnie je wymawia i zapisuje - zna wszystkie struktury gramatyczno-leksykalne i nie popełnia błędów w zadaniach i z łatwością stosuje je w komunikacji
Umiejętności 1. receptywne (słuchanie/czytanie)		Ocena dopuszczająca Uczeń: - z reguły rozumie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie), oraz potrafi wykonać poprawnie niektóre zadania na rozumienie ze słuchu, jeśli prezentowane teksty są dobrej	Ocena dostateczna Uczeń: - rozumie prawie wszystkie polecenia nauczyciela i teksty odsłuchowe (globalnie), - potrafi wykonać większość zadań na rozumienie ze słuchu, jeśli może	Ocena dobra Uczeń: - rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i wykonuje większość zadań na rozumienie ze słuchu, potrafi także zrozumieć informacje szczegółowe zawarte w	Ocena bardzo dobra Uczeń: - rozumie polecenia nauczyciela oraz potrafi z prezentowanych tekstów zrozumieć i wyselekcjonować wszystkie potrzebne informacje, nie ma

2. produktywne (mówienie/pisanie)	jakości i zawierają jednoznaczne informacje oraz są powtarzane kilkakrotnie - potrafi zrozumieć ogólnie bardzo proste teksty pisane, jeśli zawierają wszystkie znane mu słownictwo i struktury	kilkakrotnie odsłuchać teksty, a materiał jest powoli prezentowany - rozumie ogólnie proste teksty pisane w zakresie znanych mu tematów i struktur, a także niektóre informacje szczegółowe	tekście - czyta ze zrozumieniem większość tekstów na poznane tematy, potrafi podać ogólny sens tekstu i większość informacji szczegółowych	większych problemów z wykonaniem zadań odsłuchowych - rozumie globalnie i szczegółowo prawie wszystkie teksty pisane, potrafi wykonać wszystkie zadania związane z tekstem
	- potrafi z pomocą rozmówcy odpowiedzieć na pytania o swoje dane osobowe, rodzinę, czynności dnia codziennego, wypowiedzieć proste życzenie lub zadać pytanie na tematy codzienne dotyczące go osobiście, z trudnością nawiązuje komunikację z powodu błędnej wymowy i intonacji oraz nieznamości struktur gramatycznych - potrafi napisać bardzo proste, wcześniej poznane zdania i wyrażenia, z trudnością tworzy kilkuwyrazowe teksty, jednak zawierają one sporo błędów ortograficznych, gramatycznych i składniowych, co znacznie utrudnia ich komunikatywność	- potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące go osobiście oraz z niewielką pomocą krótko opowiedzieć o sobie i zadać proste pytanie rozmówcy na tematy dotyczące życia codziennego, komunikację zakłócają dość liczne błędy w wymowie, intonacji lub w strukturach gramatycznych - potrafi napisać według wzoru krótkie, kilkuwyrazowe teksty, które zawierają wprawdzie liczne błędy, ale są dość komunikatywne	- potrafi w prosty sposób wypowiedzieć się i zareagować na większość poznanych tematów dotyczących osób i czynności życia codziennego, wyrazić prostymi środkami swoje upodobania i opinie, komunikacji nie zakłócają nieliczne błędy wymowy lub intonacji - potrafi napisać według wzoru oraz często samodzielnie zdania oraz kilkuzdaniowe teksty, stosując poznane słownictwo i struktury, nieliczne usterki nie ograniczają komunikatywności tekstów	- wypowiada się i reaguje dość swobodnie, prostymi strukturami na prawie wszystkie poznane tematy z życia codziennego dotyczące jego samego i innych osób, wyraża w prosty sposób preferencje, upodobania i opinie swoje i innych osób - samodzielnie lub według wzoru tworzy kilkuzdaniowe teksty pisane, stosując urozmaicone słownictwo i poznane struktury

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie kryteria oceny bardzo dobrej, a także wykazuje się dodatkowymi umiejętnościami i wiedzą wykraczającą poza wymagania oceny bardzo dobrej. Uczeń bierze udział w pozalekcyjnych formach doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy np. przez udział w projektach, olimpiadach językowych lub konkursach wiedzy o krajach niemieckojęzycznych.